

ПРОБЛЕМИ УТИЛІЗАЦІЇ ТВЕРДИХ ПОБУТОВИХ ВІДХОДІВ У ПОЛТАВІ.

Закалюжний В.М., кандидат геолого-мінералогічних наук, доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної реабілітації, кандидат геолого-мінералогічних наук

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Сміття...Вічна проблема людства. Сміття було проблемою для Європи. Сміття є проблемою для України. Сміття стало проблемою для кожної української громади. Однак європейці справилися з цією проблемою. Вони зуміли побачити у ній свої можливості та переваги. Тепер Європа на відходах заробляє. Усі міста з їхньою високою концентрацією населення відрізняються утворенням великої кількості промислових та побутових відходів. Відходи підрозділяються на тверді та рідкі, промислові та побутові. Між містами країн щодо цього є відмінності. Міста Франції та Великобританії щорічно дають промислових відходів до 50 млн. т кожне, у ФРН — до 61 млн. т, в Італії — до 44 млн. т. До цього додаються ще побутові відходи, кількість яких в містах Франції, Великобританії та Італії складає 17 млн. т на рік, а у ФРН — 20 млн. т на рік [1,3].

У містах Японії відходів утворюється 920 — 2120 г на одну людину за добу, у Франції — 620 г. Це звичайна кількість для промислово розвинених країн. Найбільшу кількість відходів у розрахунку на одну людину мають США — їх тут 0,47 — 0,52 т/рік або 1450 г/день. Загальний світовий об'єм відходів перевищує 300 млн. т. Загальний об'єм твердих відходів в Україні складає 10 — 11 млн. т на рік. Звалищами зайняті 2600 га земель. Вважається, що в середньому їх в містах утворюється приблизно 1 кг на день, або 1 тонна на одну людину на рік [1,3].

На жаль, на сьогодні законодавством України не передбачено покарань за засмічення навколишнього середовища, не має програми утилізації сміття, не достатнє виховання в суспільстві любові до чистоти та природи. Своєрідним

зразком в проблемі утилізації побутового сміття для України можуть слугувати Франція, Швеція, Фінляндія, Сингапур. В Україні, в цьому розумінні, для Полтави може бути цікавим досвід Києва, Харкова, Житомира. Щодо полігонів для складування твердих побутових відходів у місті Полтава вони відсутні, а існуючий полігон за межами міста (Макухівський полігон) не обладнаний згідно сучасних вимог.

Стихійне сміттєзвалище – за 1,5 кілометри від Полтави та за 600 метрів від найближчого села Макухівка. Відходи з усього міста сюди вивозять із 1953 року. Площа сміттєзвалища – близько 17,4 гектара. А загальний об'єм відходів, що накопичився за всі роки експлуатації, становить понад 18 мільйонів кубічних метрів, а висота відкладів звалища сягає 30 метрів. Найбільше від сміттєзвалища потерпають мешканці навколишніх сіл Макухівка, лісок, Климівка. В цих селах непридатна для пиття та поливу вода в криницях, забруднений ґрунт. В теплий період року на сміттєзвалищі відбуваються часті самозагорання, які призводять до різкого забруднення повітря.

У серпні 2023 року Полтавська міська рада уклала договір з розробки документації для Макухівського сміттєзвалища. Вона передбачає ряд екологічних досліджень, обстежень та розрахунків, повідомляє перший заступник міського голови Валерій Пархоменко. За даними сайту Prozorro, підрядник має виконати це до кінця цього року. "У нас є звернення правоохоронних органів щодо закриття Макухівського сміттєзвалища. Для того, щоб продовжити його роботу, ми повинні виготовити проектно-кошторисну документацію, яка називається «Вплив на довкілля». На виготовлення документації «Вплив на довкілля» відповідно до програми і бюджету спрямовано 6 мільйонів гривень", — каже перший заступник голови Полтавської міськради Валерій Пархоменко. За його словами, це, зокрема, потрібно, аби у подальшому створити полігон твердих побутових відходів [2].

"Наступний етап в нас має бути сміттєпереробний завод з глибокою переробкою, з утилізацією, і все одно нам необхідно буде полігон твердих побутових відходів, тому що яка б не була переробка, відсотків 20 залишиться

якогось сміття, яке не підлягає режиму переробки. Ми повинні його законсервувати, рекультивувати, засипати, пересипати землею, висадити дерева і перейти на нові сучасні технології переробки сміття", — додав перший заступник голови Полтавської міськради Валерій Пархоменко. "Потрібно шукати нове місце. Фільтрати, що накопичуються, потрапляють у воду, потрапляють у Коломак. Є на сьогоднішній день такі системи очистки фільтрату, якими можна очистити до такого ступеню, що можна поставити склянку і чистої води випити. А у нас там нема нічого", — каже професор кафедри прикладної екології та природокористування Полтавської політехніки Юрій Голік. До поки немає полігону, цьогоріч на сміттєзвалищі відновили земляне обвалування та частково його рекультивували, каже начальник комплексу з видалення відходів "КАТП-1628" Микола Костенко [2].

"За останні 8 місяців 2023 року у нас були серйозні загоряння, так звані глибинні загоряння. Часто бувають у холодну пору року. З квітня місяця загорянь нема. У нас було встановлено відлякувач птахів. Він імітує крики хижих птахів, і таким чином відлякуються птахи, які перебувають на звалищі, які потенційно є носіями різних забруднень. Блок такий невеликий і 6 динаміків", — говорить начальник комплексу з видалення відходів "КАТП-1628" Микола Костенко. " За перше півріччя 2023 року десь близько 320 тонн в день завозиться на звалище. Це близько 2 600 метрів кубічних. Це більше сотні машин в день. Останні два роки збільшилась (динаміка-ред.)у зв'язку з тим, що, можливо, збільшилась кількість тимчасово переміщених осіб, тенденція йде на збільшення", — додав начальник комплексу з видалення відходів "КАТП-1628" Микола Костенко [2].

Вирішити проблему стихійного сміттєзвалища поблизу села Макухівка в міністерстві екології України планують шляхом будівництва сміттєпереробного заводу із залученням коштів інвесторів. Такого рішення з нетерпінням впродовж десятиліть чекають, в першу чергу, мешканці сіл Макухівка, Лісок, Климівка та житлового мікрорайону Левада. Міністерство екології України запропонувало збудувати у Полтаві сміттєпереробний завод, який буде

повністю утилізувати тверді побутові відходи. Про це під час робочої зустрічі (17. 10 2023 р.) у Полтавській міськраді говорив радник міністра екології Сергій Довгалюк. Такі заводи одночасно можуть з'явитися ще у Лубнах, Кременчуці, Кобеляках та Зінькові [4].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Вирішення проблеми твердих побутових відходів для малих міст / Кватернюк С.М., Животун Я.І. // V-й Всеукраїнський з'їзд екологів з міжнародною участю (Екологія/Ecology–2015), 23–26 вересня, 2015. Збірник наукових праць. – Вінниця: ДІЛО, 2015. – С.56.
2. Макухівське сміттєзвалище біля Полтави // <https://suspilne.media> › 556.
3. Перспективні світові наукові та технологічні напрями досліджень у сфері «Відходи»: монографія [Електронний ресурс] / Т. Кваша, О. Паладченко, І. Молчанова. – К.: УкрІНТЕІ, 2020. – 103 с.

ТВЕРДІ ПОБУТОВІ ВІДХОДИ – ОДНА З НАЙВАЖЛИВІШИХ І НАЙАКТУАЛЬНІШИХ СЕРЕД ПРОБЛЕМ ЗАБРУДНЕННЯ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ

Зелінський Б.В., доктор філософії, асистент

Зелінська Л.Г., асистентка

Білоцерківський національний аграрний університет

Різке зростання населення планети, розвиток економіки, при якому не тільки збільшується виробництво товарів та послуг, що вже вироблялись раніше, але й відбувається виробництво нових товарів і послуг з використанням нових технологій. Економічне зростання розповсюджується на всі види життєдіяльності людини. Такий ланцюг, як виробництво та споживання, породжує збільшення відходів. Особливо гостро ця проблема постає перед країнами, що інтенсивно розвиваються, але ще не мають чітко прописаного